

Kontrola očkovania v okrese Martin za obdobie od 1.9.2018 do 31.8.2019

V mesiaci september 2019 odborní pracovníci oddelenia epidemiológie RÚVZ Martin vykonali kontrolu očkovania za obdobie od 1.9.2018 do 31.8.2019. Číselné výsledky kontroly sú zaznamenané v tabuľkách.

1. Kontrola očkovania bola vykonaná v rozsahu podľa priložených tabuliek č. 1-12. Zaočkovanosť v kontrolovaných ročníkoch narodenia u jednotlivých druhov očkovania je uvedená v tabuľkách, pohybuje sa od 95,3% (ročník narodenia 2012 – preočkovanie proti DTaP-IPV v 6. roku života) do 97,5% (ročník narodenia 2005 – preočkovanie v 13. roku života proti dTaP-IPV). Dôvodom nízkej zaočkovanosti bol vysoký počet odmietnutí očkovania zo strany rodičov a výskyt kontraindikácií u detí.

1.1. V okrese Martin nebola zaznamenaná zaočkovanosť nižšia ako 95%.

1.2. Z celkového počtu kontrolovaných 15 obvodov nebola zistená zaočkovanosť nižšia ako 90%. Nízka zaočkovanosť je u detí Detského domova Martin, a to z dôvodu rôznych základných ochorení u detí v zariadení, ktoré majú dočasné a trvalé kontraindikácie.

1.3. V rámci kontroly očkovania v zdravotníckych obvodoch neboli zistené nedostatky vo vedení zdravotnej dokumentácie, ani vo výkone očkovania. Nedostatok bol v písomnom hlásení odmietnutia očkovania, čo skomplikovalo kontrolu očkovania. Na nedostatok pravidelného písomného hlásenia odmietnutia očkovania boli lekári upozornení.

1.4. V kontrolovanom období od 1.9.2018 do 31.8.2019 sa narodil 1 novorodenec HBsAg pozitívnej matke, ktorému bol ihneď po narodení podaný ľudský hyperimúnný imunoglobulín (HIG) a očkovač látka proti VHB. Dieťa bolo narodené v UNM, ale s trvalým pobytom v Žiline, kde mu bola podaná 2. a 3. dávka očkovačej látky.

1.5. V kontrolovanom období nebolo v okrese Martin nariadené mimoriadne očkovanie.

1.6. V okrese Martin nemáme azylové zariadenie.

1.7. V rámci pravidelného povinného očkovania bolo celkovo zistených 71 kontraindikácií. Výskyt kontraindikácií bol zaznamenaný v každom kontrolovanom druhu očkovania. Z celkového počtu 71 kontraindikácií bolo 46 trvalých a 25 dočasných kontraindikácií, ktoré boli stanovené odbornými lekármi.

Tab.1 Prehľad počtu zdravotných kontraindikácií očkovania

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2019		
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatrami ako trvalé)	Spolu
DTaP-VHB-HIB-IPV-PCV zák. očk. ročník 2017	2	8	10
MMR ročník 2017	8	6	14
MMR ročník 2016	5	10	15
MMR ročník 2007	2	5	7
MMR ročník 2006	1	7	8
DTaP-IPV (P) ročník 2012	5	6	11
dTaP-IPV ročník 2005	2	4	6
Spolu	25	46	71

Očkovanie	Kontraindikácie k 31.8.2019	
	Dočasné	Trvalé (uvedené pediatriami ako trvalé)
DTaP-VHB-HIB-IPV Základné očkovanie Ročník 2017	1x imunodeficit	1x detská mozgová obrna 1x respiračné zlyhanie, O ₂ liečba 1x vrodená chyba srdca 1x Downov sy
PCV Základné očkovanie Ročník 2017	1x imunodeficit	1x detská mozgová obrna 1x respiračné zlyhanie, O ₂ liečba 1x vrodená chyba srdca 1x Downov sy
MMR Ročník 2017	5x imunodeficit 2x opakované HDC 1x horúčky neznámeho pôvodu	1x detská mozgová obrna 1x respiračné zlyhanie, O ₂ liečba 1x vrodená chyba srdca 1x Downov sy 1x epilepsia 1 x neurologické – nezrelé, predčasne narodené dieťaťko
MMR Ročník 2016	4x imunodeficit 1x kolostómia	3x epilepsia 1x detská mozgová obrna 2x hydrocefalus 1x vrodená chyba srdca 2x Downov sy 1x paréza flexus brachialis
MMR Ročník 2007	2x imunodeficit	1x svalová dystrofia 2x epilepsia 1x autizmus 1x detská mozgová obrna
MMR Ročník 2006	1x imunodeficit	1x DM 2x epilepsia 1x skleróza multiplex 1x autizmus 1x ťažká alergia 1x detská mozgová obrna
DTaP-IPV (P) Ročník 2012	4x imunodeficit 1x operácia srdca	2x epilepsia 1x polymorbidný stav 1x autizmus 1x hydrocefalus 1x detská mozgová obrna
dTaP-IPV Ročník 2005	2x imunodeficit	1x alergia 1x detská mozgová obrna 1x reumatoidná artritída 1x autoimunitné ochorenie čreva

Tab.2 Iné dôvody neočkovania

Okres	Počet detí s iným dôvodom neočkovania v kontrol. ročníkoch narodenia zistených od 1.9.2018 do 31.8.2019				spolu
	Odmietnutie očkovania*	Pobyt v zahraničí**	Nedostavenie sa na očkovanie	Iné (Kontraindikácie)	
Martin	161	0	0	71	232

* uviesť sumár počtov odmietnutí očkovania podľa tabuliek 1 – 5 prílohy usmernenia

** deti, ktoré sú započítané do počtu detí podliehajúcich očkovaniu v kontrolovanom období

1.8. V rámci kontroly očkovania k 31.8.2018 bol zistený celkový počet detí s dočasnými kontraindikáciami 49, z toho k 31.8.2019 bolo 37 detí doočkovaných. V 5 prípadoch rodičia odmietajú očkovanie, v 4 prípadoch kontraindikácie pretrvávajú a v 3 prípadoch sa rodičia s deťmi odsťahovali do iného okresu a do zahraničia.

Tab. 3 Prehľad počtu dočasných kontraindikácií očkovania

Okres	Dočasné kontraindikácie od 1. 9. 2017 do 31. 8. 2018		
	Celkový počet	z toho počet doočkovaných detí k 31. 8. 2019	
		Abs.	%
Martin	49	37	75,5

1.9. V rámci povinného očkovania nebola nahlásená žiadna nežiaduca reakcia po očkovaní.

1.10. V ambulanciách pre deti a dorast neboli zistené žiadne nedostatky vo výkone očkovania. Lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli upozornení na potrebu písomného hlásenia odmietnutia očkovania na RÚVZ Martin a naďalej dodržiavať dôslednú evidenciu očkovania. O výsledkoch kontroly očkovania budú lekári pre deti a dorast informovaní na seminári organizovanom oddelením epidemiológie RÚVZ Martin.

1.11. Pri kontrole povinného očkovania neboli zistené nedostatky pri zabezpečovaní výkonu očkovania, z toho dôvodu nebolo nutné riešiť problémy a navrhovať opatrenia.

2. V období od 1.9.2018 do 31.8.2019 bolo zaevidovaných na RÚVZ Martin celkovo 95 hlásených odmietnutí očkovania (počet detí), z toho bolo u 38 detí celkové odmietnutie a u 57 detí čiastočné odmietnutie.

Tab.4 Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2017 do 31.8.2018 v ročníkoch narodenia, ktoré nepodliehajú kontrole očkovania v uvedenom období

Okres	Čiastočné odmietnutia povinného očkovania podľa druhu očkovania v období od 1.9.2018 do 31.8.2019 v ročníkoch narodenia, ktoré <u>nepodliehajú kontrole očkovania</u> v uvedenom období					
	<i>základné očkovanie</i>			<i>preočkovania</i>		
	DTaP-VHB-HIB-IPV	pneumok. invazívne ochorenia	Osýpky Mumps Ružienka	DTaP-IPV v 6. roku života	Osýpky Mumps Ružienka v 11. roku života	dTaP-IPV v 13. roku života
Martin	14	15	17	7	10	1

* Čiastočné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta len konkrétny druh očkovania. Nezaraďujeme sem odmietnutie očkovania v aktuálnych kontrolovaných ročníkoch narodenia. Tieto ročníky sú evidované v tabuľkách na kontrolu zaočkovanosti.

Tab.5 Počet detí s nahláseným kompletným odmietnutím povinného očkovania v období od 1.9.2018 do 31.8.2019

Okres	Počet detí s nahláseným <u>kompletným</u> odmietnutím očkovania od 1.9.2017 do 31.8.2018	Kumulatívny počet detí s <u>kompletným</u> odmietnutím povinného očkovania k 31.8.2018
Martin	38	212

*Kompletné odmietnutie povinného očkovania – rodič odmieta všetky povinné očkovania, vrátane prípadu, keď rodič odmieta konkrétne očkovania a zároveň odmieta všetky povinné očkovania aj v budúcnosti

3. Kontrolu zaobchádzania s vakcínami u očkujúcich lekárov v zdravotníckych zariadeniach ambulantnej starostlivosti sme vykonali v 15 pediatrických ambulanciách. V 9 ambulanciách boli očkovacie látky uložené v chladničkách s výparníkom, a v 6 ambulanciách mali očkovacie látky uložené v chladničkách bez výparníka.

Kontinuálne monitorovanie vnútornej teploty chladničky sa vykonáva v 2 pediatrických ambulanciách. V 13 ambulanciách sa kontrola teploty uskladnenia vakcín vykonáva iba v pracovných dňoch – 2x v priebehu dňa. V Detskom domove v Martine neskladujú očkovacie látky. Tieto sú uskladnené na pediatrickom obvode príslušnej lekárky primárneho kontaktu.

Očkovacia látka je na obvodoch uložená v chladničkách, ktoré slúžia iba na tento účel. Vo všetkých obvodoch používajú v chladničkách teplomery na kontrolu teploty. Skladuje sa malé množstvo vakcín (cca zásoba na týždeň), ktoré sú uložené tak, že sa nedotýkajú zadnej a bočných stien chladničky, a nie sú uložené priamo pod výparníkom. Kontrola a evidencia teploty sa vykonáva 2x denne. Evidované teploty sa pohybovali v rozpätí + 4°C do + 5° C. Expiráciu očkovacej látky si detské sestry kontrolujú pri preberaní z lekárne.

K znehodnoteniu vakcín nedošlo ani v jednom obvode. Chladničky sa nepreplňujú, nakoľko sa v nich skladuje malé množstvo vakcín.

Tab.6 Kontrola chladového reťazca v pediatrických obvodoch

CELKOVÝ POČET PEDIATRICKÝCH OBVODOV*	POČET KONTROLOVANÝCH OBVODOV: 15				
	SPOLU	Z TOHO POČET AMBULANCIÍ : 15			
		SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN BEZ VÝPARNÍKA, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	SO SAMOSTATNÝMI CHLADNIČKAMI NA USKLADNENIE VAKCÍN S VÝPARNÍKOM, VYBAVENÝMI TEPLOMERMI	S PÍSOMNOU EVIDENCIOU TEPLOTY V CHLADNIČKE	
				IBA V PRACOVNÝCH DŇOCH	NEPRETRŽITE**
15	15	6	9	13	2

* v rámci pôsobnosti RÚVZ

** vrátane dni pracovného voľna a pracovného pokoja

4. Za kontrolované obdobie v súvislosti s dostupnosťou vakcín pre očkujúcich lekárov sme zistili problém s nedostatkom vakcín na trhu PRIORIX v období október – november 2018. V uvedenom období bola očkovacia látka nahradená M-M-RVAXPRO.

Očkovacie látky z lekární preberajú detské sestry, ktoré ich doručia na pediatrické ambulancie v transportných chladiacich boxoch.

5. Pri porovnaní s kontrolou preočkovania za rok 2019 môžeme konštatovať:

- oproti roku 2018 sme zaznamenali **vzostup** zaočkovanosť v základnom očkovaní DTaP-VHB-HIB-IPV, PCV a MMR ,
- **pokles** zaočkovanosť sme zaznamenali pri preočkovanosť detí v 11. roku života MMR,
- preočkovanie detí proti DTaP v 6. roku života zostalo na rovnakej úrovni,
- za sledované obdobie bolo zaznamenaných 71 kontraindikácií, z toho 46 trvalých a 25 dočasných. Oproti predchádzajúcemu roku 2018 (91 kontraindikácii) došlo k poklesu počtu kontraindikácii o 21,98 %, (r.2011-108x , r.2012-102x, r.2013– 44x, r.2014-74, r.2015-88x, r.2016- 99x, r.2017-100x, r.2018 - 91x, r.2019-71x),
- za kontrolované obdobie 2017-2018 bolo s dočasnými kontraindikáciami 49 detí, z toho k 31.8.2019 bolo 37 detí (75,5%) doočkovaných,
- na kontrolovaných pediatrických obvodoch bola situácia so skladovaním vakcín v porovnaní s predchádzajúcou kontrolou očkovania na rovnakej úrovni,
- lekári primárneho kontaktu pre deti a dorast boli upozornení na písomné hlásenie odmietnutí očkovania na RÚVZ Martin.

Tab.7 Porovnávanie zaočkovanosť v jednotlivých rokoch kontroly

Očkovanie	Rok kontroly		Pokles/vzostup
	2018	2019	
DTaP-VHB-HIB-IPV	97,11%	97,40%	+0,30 %
PCV	96,69%	97,15%	+0,48 %
MMR 2016	94,83%	95,90%	+1,13%
MMR 2006 11 rok života	95,39%	97,20%	+1,90 %
DTaP -IPV 6 rok života	95,30%	95,30%	0 %
dTaP-IPV 13 rok života	95,80%	97,50%	+1,77 %